

se'l miren amb profunda desconfiança com si la sola proximitat fos ja perillosa, però després s'hi acostumen i el manipulen sense precaucions; s'hi familiaritzen i perden la por. Fan com els soldats no foguejats que al principi tremolen sols de pensar en les bales i que després ataquen a la baioneta en mig d'un huracà de foc.

Si l'arseniat pogués ésser substituït s'hauria de substituir, però, per desgràcia, en l'actualitat això no és possible sinó en alguns casos especials. Aquest fet, unit a llur ràpida, completa i general eficàcia fa que el seu es vagi estenent cada dia per tota mena de plantes. Abandonar-los significaria sovint haver de recórrer a productes també verinosos encara que de menys força però també de menor poder insecticida. Això explica per què a quasi tots els països els derivats de l'arsènic constitueixen els insecticides més estesos.

Havent d'usar necessàriament els arseniats, cal recomanar constantment als agricultors la major cura. Al mateix temps que es recomanen, cal recordar llurs propietats verinoses.

Ara com ara, és aquest l'únic camí que ens queda.

AUGUST MATONS

Tres experiències d'engreixament de porcs

II

Alimentació amb pinyolada sense pinyol

Aibars d'Urgell hi ha un moliner, En Masó, que després d'haver separat el pinyol de la pinyolada, mòl la polpa i la pell i ven aquest producte al preu de cost, quedant-se pel seu treball el pinyol.

És amb aquesta pinyolada sense pinyol que començà l'experiència amb un altre lot de porcells, comprats a Vich el mateix dia que els del lot anterior.

Amb aquesta experiència es pretenia saber dues coses principalment: la quantitat que els porcells, racionats al màxim, n'admetrien i les diferències que en resultarien comparant aquest lot amb el que havia de consumir pinyolada sulfurada.

Com és sabut, de pinyolada nova fins cap al desembre no n'hi ha de

disponible; així és que fins el 31 de gener els porcells hagueren de consumir pinyolada vella.

Es comença per racionar els porcs donant-los l'aliment nou molt poc a poc fins el 23 de novembre, que es preté que mengi el terç de pinyolada del total de la ració. De manera que la ració es prenia d'una barreja de

5 quilos de faves
 1 quilo de moresc
 3 quilos de pinyolada

El dia 8 de desembre els porcells, malgrat haver-los-hi donat poc menjar, i veient que la pinyolada els disgustava, en compte d'un terç s'hi posà solament el quart, quedant la barreja en la següent forma:

5,5 de faves
 3,5 de moresc
 3 de pinyolada

La proporció del quart de pinyolada es veu que agrada als porcells, puix del 2 per 100 de matèria seca que consumien arriben a l'enorme quantitat del 6.

Pero la pinyolada vella s'acaba i la nova no acaba mai d'arribar. Llavors, se'ns presenta un problema. Si continuem alimentant els porcells al màxim, com que el moresc i les faves són aliments més gustosos que la pinyolada, en quan vingui la nova, els porcells havent passat uns dies menjant només que moresc i faves, no voldran pinyolada.

Es resol donar una ració pobra de moresc i faves, per mantenir ben viu l'apetit. El resultat és la pèrdua en una desena de tres quilos de pes viu.

El 31 de gener, havent arribat la pinyolada, l'anàlisi de la qual és, segons el Laboratori dels Serveis Tècnics,

Humitat a 110°	...	...	...	...	...	7'80	per cent
Cendres...	...	...	...	...	...	3'90	»
Proteïna...	...	...	...	...	...	7'88	»
Grassa	...	...	...	...	...	15'28	»
Cel·lulosa	...	...	...	...	...	33'70	»
Taní	...	...	...	...	...	0'14	»
Altres extractius no nitrogenats.	...	...	...	...	...	31'30	»
						<hr/>	
						100'00	

es racionen els porcells fent entrar a la ració la quarta part de pinyolada.

Fins el 20 de gener els porcells estigueren racionats en relació nutritiva de 1: 4; fins el 20 de febrer, de 1: 5; del 20 de febrer a 20 d'abril, de 1:6, i d'aquí al final de l'engreixament de 1:8.

El mes de febrer es racionen tirant d'una barreja de

3'25 de faves
4'75 de moresc
4'00 de pinyolada

Del 10 d'abril amunt, la pinyolada que va acabant-se se n'hi barreja d'altra, però passada pel sulfur, de manera que al cap de deu dies els porcells deixen de menjar pinyolada sortida de la premsa, consumint-ne únicament d'esgotada pel sulfur.

La relació nutritiva que ha d'ésser de 1:8, comporta la barreja següent:

Faves, 0'750 quilo.
Moresc, 7'250 quilos
Pinyolada, 4 quilos.

Els porcs accepten des d'ara endavant la tercera part de pinyolada, tal com era el nostre propòsit.

El 26 de maig es comença a rebaixar la proporció de pinyolada, per tal de suprimir-la en absolut i mantenir els porcs durant una quinzena solament amb blatdemoro i faves, donant per acabada l'experiència el 20 de juny, data en la qual eren venuts els pocs, però que a conseqüència de la vaga de transports no pogueren ésser sacrificats fins el 6 de juliol, mantenint-los aquests últims setze dies amb moresc i faves, a voluntat i en la susdita relació nutritiva de 1:8.

L'alumne, senyor Batlle, fou l'encarregat d'aquesta experiència. La marxa i els resultats de la mateixa poden veure's demostrats en el quadro següent:

AGROLYSINE, anticriptogàmic, bactericida general.
Específic en les malalties de la patata, cep, pomera, etcètera

Data	Matèria seca consumida Quilos	Pes inicial 44'5 quilos Pes total quilos	Augment de pes quilos	Tant per cent d'aug- ment	Quilos de matèria seca per fer un quilo de pes viu	Cost d'un quilo de pes viu Pessetes
23-30 novembre	6'873	46	1'5	3'4	4'582	2'35
1-11 desembre.	22'134	53	7	15'6	3'161	1'34
12-20 »	24'152	58	5	9'4	4'832	2'11
21-29 »	24'257	64'5	6'5	11'6	3'730	1'68
30-10 gener . .	44'978	76'5	12	18'6	3'740	1'63
11-20 » . . .	19'164	73'5	—'3	—	—	—
21-30 » . . .	18'454	81'5	8	10'8	2'306	1'20
31-10 febrer . .	39'123	94'5	13	16'5	2'897	1'06
11-20 » . . .	47'250	110'5	16	16'9	2'953	1'07
21-28 » . . .	39'771	117	6'5	5'4	6'118	2'16
1-10 març . . .	52'050	134	17	14'5	3'097	1'10
11-20 » . . .	60'300	152	18	13'4	3'350	1'24
21-31 » . . .	75'240	173'5	21'5	14'1	3'499	1'23
1-10 abril . . .	78'075	191'5	18	10'3	4'331	1'44
11-20 » . . .	86'094	214'5	23	12	3'743	1'30
21-30 » . . .	91'162	229'5	14'5	6'7	6'287	1'85
1-10 maig . . .	97'325	257'5	28'5	12'4	3'414	1'05
11-20 » . . .	113'000	282	24'5	9'4	4'612	1'30
21-30 » . . .	102'930	307	25	8'8	4'117	1'43
31-10 juny . . .	107'450	339'5	32'5	10'5	3'306	1'31
11-20 » . . .	89'944	351'5	12	3'5	7'495	3'35
	1240'326					

Malgrat les irregularitats de l'engreixament arribant fins en una desena a perdre 3 quilos de pes viu, aquesta experiència mostra com la pinyolada constitueix un bon residu alimentici i que pot ésser donat, formant la tercera part de la ració.

Si al començament de l'engreix, els porcells en lloc de racionar-los al màxim se'ls deixés amb un poc de gana, ben aviat acceptarien la tercera part de pinyolada que, com s'ha vist, un cop els porcs hi estan acostumats, accepten aquesta proporció sense dificultats.

Els comptes d'aquesta experiència són :

Compra de tres porcells a 57'50 pessetes un	172'50
Transport de Vich a l'Escola.	16'70
Impostos municipals	2'03
Vacuna contra el mal roig	5'00
Farina d'ossos i sal.	1'00
Verdura, a 0'6 pessetes per lot i dia... ..	13'44
<i>Segueix...</i>	210'67

<i>Suma anterior...</i>	210'67
Mosso a raó de 0'05 pessetes per porc...	33'60
Mòlta de 1.204'07 quilos a 2'50 pessetes...	30'10
Favons, 308'73 quilos a 55 pessetes 100 quilos ...	169'80
Moresc, 895'34 quilos a 35 pessetes 100 quilos...	313'36
Pinyolada, 218 quilos, a 8 pessetes els 100 quilos ...	17'44
Pinyolada sulfurada a 146'750 quilos a 3 pessetes ...	4'40
	779'37
289 quilos de porc a 3'53 el quilo...	1020'17
	240'80

El capital esmerçat ha produït, doncs, un interès de 53 per cent anyal. L'interès hauria estat més gros, si els porcs s'haguessin pogut sacrificar el 20 de juny.

Els porcs el dia abans de menar-los a l'escorxador pesaven 394 quilos. Dos porcs donaren un rendiment de 72 per cent; l'altre, de 75.

M. ROSSELL I VILA
Professor de Zootènia
a l'Escola Superior d'Agricultura

Els bidons de ferro per olis

Poc a poc va desapareixent en el tràfec de l'oli l'estiva de fusta, i és substituïda per la de ferro, que la supera en tot i per tot.

Amb l'ús de l'estiva de ferro, anomenada *bidons* o *barriques*, s'eviten quasi per complet les pèrdues que per vici propi té la fusta i les procedents de robatoris. Amb l'envàs de fusta, n'hi ha prou per treure l'oli amb un *espiche*, que consisteix en fer un forat amb una barrina. Si el lladregot té temps i vol fer la feina ben feta el tapa després amb un tap de fusta, cosa que amb els bidons és impossible. Demés, el vessament quan es transporta per ferrocarril, amb el bidó va tot a compte de la Companyia, mentre que amb els bocois o barrils en abonar una falta de pes descompten el tres per cent com a vessament natural; quan el transport és marítim, la Companyia asseguradora fa primes més aventajoses als bidons que als bocois.

Demés d'aquest aventatges, el bidó en té un altra que és decisiu: la que amb el seu ús s'elimina per complet el boter que a cada viatge que fan els bocois té d'intervenir per a repicar-los.